

Savaş Bütçesi Elektriği Vurdu...

1 YILDA ELEKTRİĞE % 32,6 ZAM

Enerji fiyatlarını hükümetin ihtiyaçları ve dağıtım şirketlerinin taleplerine göre şekillendiren AKP, yanlış enerji politikalarının yanı sıra Suriye başta olmak üzere Ortadoğu'da izlediği savaş politikası ve iç politikadaki bugün varılan yüksek düzeyli çatışma ortamı sonucunda savaş bütçesi oluşturmaya başladı. Elektrik fiyatlarına yapılan zamlar Hükümet, hem vergi gelirlerini artırmayı, hem dağıtım şirketlerinin taleplerini karşılamayı hedeflerken, yeni dağıtım özelleştirmeleri için de karlı ortam yaratmaya çalışıyor. Tüm bu hedeflerin bedeli ise elektrik kullanıcısına pahalı elektrik olarak dayatılıyor.

1 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olacak yeni tarife ile konut kullanıcılarının çıplak elektrik bedeli yüzde 12.65 artarken, tüketicinin kullanmadığı elektrik için ödemek zorunda kaldığı kayıp ve kaçak bedeline de 1 kilovat saat başına yüzde 9 zam yapıldı. Faturayı oluşturan diğer kalemlerdeki küçük ayarlamalarla ve vergi ile fon payları da dahil olmak üzere meskenler için yapılan zam oranı yüzde 9.8 oldu. 4 kişilik ailenin asgari tüketim standardı üzerinden 230 kilovat saat aylık tüketim gerçekleştirmesi durumunda; faturası 75.2 liradan 82.6 liraya yükselecek. Geçen yıl eylül ayında ise bir ailenin faturası 62.5 liraydı. Yani 1 yıl içinde yapılan elektrik zamlarıyla bir ailenin elektrik faturası, yüzde 32.6 zamlanarak, 20.1 lira kabardı.

Harcamaları artan AKP Hükümeti, kaynağı yine dar gelirli kesimlerden çıkartıyor. Son 1 yıl içinde elektriğe yapılan zam tablosuna bakıldığında AKP'nin hangi kesimi hedef aldığı net olarak ortaya çıkıyor. Elektrik dağıtım özelleştirmeleriyle birlikte sosyal desteklemeleri kaldıran Hükümet, son 1 yıl içinde elektrik fiyatlarına yaptığı zamlarla en çok sosyal devlet ilkesi kapsamında yapılan hizmetleri mağdur etti.

**Fon ve Vergiler Hariç
(Dağıtım, İletim, Perakende, Kayıp-Kaçak Dahil)
Tüketici Tarifeleri**

1 kWh/kr	30 Eylül 2011	1 Ekim 2011	1 Ocak 2012	1 Nisan 2012	1 Ekim 2012	Ekim 2012 Zammı (%)	1 Yıllık Zam (%)
Sanayi (Orta Gerilim)	18,434	20,116	20,116	21,855	22,731	4,01	23,31
Sanayi (Alçak Gerilim)	19,522	21,479	21,479	23,687	24,626	3,97	26,15
Ticarethane	25,238	25,386	25,386	26,458	28,559	7,94	13,16
Diğer 1	20,316	24,159	24,159	26,458	28,559	7,94	40,57
Diğer 2	20,941	24,860	24,860	26,458	28,559	7,94	36,38
Mesken	21,659	23,734	23,734	25,886	28,386	9,66	31,06
Şehit Aileleri ve Muharip/ Malul Gaziler	13,872	13,884	13,884	13,893	13,998	0,76	0,91
K.Ö.İ. Mesken	20,078	23,734	23,734	25,886	28,386	9,66	41,38
Tarımsal Sulama	18,62	20,665	20,665	22,547	25,067	11,18	34,62
Aydınlatma	19,904	22,658	22,658	24,729	26,282	6,28	32,04

Kalkınmada öncelikli illerde yaşayan insanların ev faturaları 1 yıl içinde yüzde 41.38 artırılırken, "Diğer 1" tarifi kapsamında yer alan "hayır kurumları, demekler, vakıflar, müzeler, resmi okullar, resmi yurtlar, resmi kurslar, spor tesisleri, resmi üniversiteler, resmi yüksekokullar, resmi sağlık kuruluşları, kültür bakanlığı ve kümes hayvanları çiftlikleri"nin tarifi de yüzde 40.57 artırıldı. "Diğer 2" tarifi kapsamında yer alan içme ve kullanma suyu ile tarımsal amaçlı soğuk hava depolarının elektrik bedelleri de yüzde 36.38 oranında zamlandı.

Sanayicinin faturası ise orta gerilim için yüzde 23.31, alçak gerilimden elektrik alanlar için yüzde 26.15 arttı. Tarife grupları içinde en düşük zammı da yüzde 13.16 ile ticarethaneler gördü. AKP Hükümeti, elektrik dağıtım özelleştirmeleriyle birlikte uyguladığı zam politikaları ile iktidar gücünü hangi kesimden yana kullandığını da göstermiştir. 2007 yılından bu yana yapılan fiyat ayarlamaları ile konut kullanıcıları ile sanayi kuruluşlarının elektrik bedelleri arasındaki makas giderek artmıştır. 2007 yılında mesken ile sanayi (dağıtım sisteminden elektrik alan orta gerilim aboneleri) arasındaki 0.9 kuruş olan fark, 2012 yılında 5.7 kuruşa yükselmiştir. Yani meskenler, 2007'de sanayiden yüzde 7.7 daha pahalıya elektrigi kullanırken, 2012 yılında yüzde 24.9 oranında daha pahalı elektrik kullanır hale getirilmiştir. Asgari Ücretli Enerji Yoksulu Oldu.

EMO'nun yeni tarife üzerinden yaptığı analizin sonuçları özetle şöyledir:

- Son 1 yılda gerçekleşen tüketici fiyatları artışı yüzde 8.8 iken; mesken abonealarının elektrik faturası ise 1 yılda yüzde 32.16'lık artışla enflasyon oranını neredeyse 4 kat aşan düzeyde zamlanmış oldu.

- Net asgari ücret son 1 yıl içinde yüzde 12.2 oranında artırılırken, asgari ücretle geçinen ailenin bütçesinde elektrik faturasının payı yüzde 9.48'den yüzde 11.16'ya yükseldi. Böylece uluslararası literatürde enerji yoksulluğu için belirlenen yüzde 10 sınırı da aşılmış oldu.

- 1 Ekim 2012 tarifiede en yüksek zam yüzde 11.12 oranıyla tarımsal sulamaya yapıldı. Çiftçilerin yaz aylarında ödemekte ciddi güçlük çektikleri, yerel gazete haberlerine de sürekli yansıyan ödeme sorunlarını katmerlendirecek bu zamlarla birlikte tarımsal sulamaya yapılan 1 yıllık elektrik bedel artışı yüzde 34.6'ya ulaştı.

- Son dönemde artan harcamalara karşın gelir kaynakları yetersiz kalan ve dolaylı vergiler başta olmak üzere yurttaşlardan yapılan kesintileri artıran çeşitli yollarına başvuran AKP Hükümeti, söz konusu elektrik zammıyla vergi gelirlerini de artıracak. Tüketicinin yalnızca yüzde 24'ünü oluşturan konutlardan elde edilen KDV tutarı 2010 yılı tüketimi baz alındığında dahi yıllık 200 milyon lira artacak.

- En son açıklanan 2010 yılı elektrik tüketim verileri üzerinden, önümüzdeki 1 yıl içinde de konutların 41.4 milyar kilovat saat elektrik kullanacakları varsayılarak hesaplama yapıldığında, konut abonelarından 1 yıl içinde 1.3 milyar lira daha fazla para toplanacak.

- Elektrik fiyatlarına yapılan yüksek zamlar başta su olmak üzere tüm yaşamsal ürünlerin fiyatlarında da artışa yol açacaktır.

- AKP Hükümeti'nin 2008 yılında reform olarak sunduğu maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmasının, ancak fiyat artışlarını yansıtan fiyat inşilerini ise yok sayan bir otomatik zam enstrümanı olduğunun ifşa olmasının ardından artık sözü edilmez olduğu da bir gerçektir. Enerjide gerçekçi fiyat politikaları uygulanmalıdır. Sadaka kültürü yerine elektrik alanında sosyal devlet ilkesinin gereği olan gerçekçi uygulamalara yönelinmelidir. Bu çerçevede kanayan bir yara haline gelen kayıp ve kaçak sorunu da toplumu kamplaştırarak değil, iktidarın yurttaşların refahı için var olduğu bilinci içerisinde çözümlenmelidir.

- Bugün yapılan zamlar şaşırtıcı değildir. 1 Nisan 2012 tarihinde

Meskenlerde 230 kWh'lik Aylık Asgari Tüketim

Faturası-TL	1 Nisan 2012	1 Ekim 2012	Zam Oranı (%)
Tüketim	41,78	47,06	12,65
Parakende	0,92	0,91	-1,75
İletim	1,99	1,96	-1,73
Dağıtım	8,66	8,62	-0,50
Kayıp ve Kaçak Bedeli	6,18	6,74	9,00
Fon ve Vergiler Hariç Fiyat	59,54	65,29	9,65
Enerji Fonu	0,48	0,54	12,18
TRT Payı	0,96	1,08	12,18
Bel.Tük. Ver.	2,40	2,69	12,18
K.D.V. Öncesi Toplam	63,38	69,59	9,81
K.D.V.	11,41	12,53	9,81
Toplam	74,79	82,12	9,81

* Fatura başına 0.423 TL sayaç okuma bedeli ayrıca alınmaktadır.

yaptığımız açıklamada, bugün yaşanan süreci aynen şu cümlelerle kamuoyuna duyurmuştuk:

"Bugün, elektrik alanının piyasalaştırılması sonucunda oluşan karaborsa sistemi nedeniyle karşı karşıya kaldığımız bu yüksek oranlı elektrik zammına, yarın olası petrol ve doğalgaz krizleri sonucu yeni zam dalgaları ile tekrar maruz kalacağız. Petrol fiyatlarında yaşanan yükseliş ve doğalgaza dün (31 Mart 2012) yapılan yüzde 18.72 oranındaki zam elektrik fiyatlarına önümüzdeki aylarda yansıtılacaktır." Son 10 yılda doğalgaz fiyatları yüzde 208 oranında artmıştır. 2011 yılı Ekim ayı başında doğalgaz fiyatlarına yapılan yüzde 15'lik zammı, Nisan 2012' de yapılan ve konutlara yansımaları yüzde 20 olan zam izlemiştir. 1 Ekim' de yapılan ve konutlar için yüzde 11,48 oranında olan zamlarla, son on üç ayda yapılan zamlar toplamda yüzde 53,8' e ulaşmıştır.

Doğalgaz Fiyat Artışları:

Doğalgaz 2002 Ocak – 2012 Ekim % 208
Doğalgaz 2011 Eylül – 2012 Ekim % 53,8

Rekabetin mümkün olmadığı doğal bölgesel tekel olan dağıtım alanında yapılan özelleştirmelerin ucuzluk sağlayacağı iddiası çökmüştür. Derhal kamunun zararına olan piyasalaştırma uygulamalarından vazgeçilmeli; elektrik fiyatlarının ucuzlaması için üretim, iletim, dağıtım ve perakende olarak ayrıştırılan hizmetlerin bütünleşik bir yapı içerisinde sunumunu mümkün kılacak kamusal bir örgütlenmenin yaşama geçirilmesi gerekmektedir. Ancak böyle bir uygulama ilçe ülkemizin de yerli kaynaklarının değerlendirilmesi, halkımıza ucuz elektrik sunulması mümkün olabilecektir. 08.10.2012

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
Bursa Şubesi